

Referat fra møte i strategisk råd for forum for Klima og miljø

Tid: 14. september 2021, kl. 12-13

Sted: Teams

Deltok:

Fylkeskommunedirektør **Tine Sundtoft**, Agder Fylkeskommune

Administrerende direktør **Jill Akselsen** J.B. Ugland Eiendom

Konserndirektør Fornyelse **Svein Are Folgerø**, Agder Energi

Fagdirektør **Thomas Christian Kiland-Langeland**, Statsforvalteren

Kommunalsjef **Geir Skjæveland**, Arendal kommune

Forfall:

Direktør Strategi og forretningsutvikling **Karen Landmark**, Greenstat

Viserektor for forskning og tverrfaglig satsinger **Hans Kjetil Lysgård**, UiA

Fra prosjektledelsen:

Sekretariatsleder **Rachel Berglund**, Agder fylkeskommune

Rådgiver på bærekraft **Katrine Skajaa Gunnarsli**, Agder fylkeskommune

Rådgiver på bærekraft **Anne Kristin Peersen**, Agder fylkeskommune

---

Bakgrunn og agenda for møtet

Sekretariatsleder presenterte agendaen for møtet. Agendaen var slik:

SAK 10/21 Godkjenning av dagsorden

SAK 11/21 Godkjenning av referat fra forrige møte

SAK 12/21 Orienteringssaker samhandlingsstrukturen

SAK 13/21 Presentasjon av status på kartlegging og utvikling av klima- og naturmangfoldparametere på Agder

SAK 14/21 Utforming av mandat for forum for klima og miljø

SAK 15/21 Eventuelt

10/21 Godkjenning av dagsorden

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
Strategisk råd for forum for klima og miljø	14.09.2021	21/00010

Rådsmedlemmene godkjenner dagsorden

Møtebehandling

Strategisk råd for forum for klima og miljø godkjenner dagsorden.

11/21 Godkjenning av referat fra forrige møte

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
Strategisk råd for forum for klima og miljø	14.09.2021	21/00011

Rådsmedlemmene godkjenner referat fra forrige møte

Møtebehandling

Strategisk råd for forum for klima og miljø godkjenner referat fra forrige møte.

12/21 Orienteringssaker

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
Strategisk råd for forum for klima og miljø	14.09.2021	21/00012

Rådsmedlemmene orienteres om revidert tidsplan med pågående og planlagte aktiviteter

Møtebehandling

Sekretariatet orienterte om revidering av tidsplanen og aktiviteter for høsten 2021.

Tidsplanen ser nå slik ut:

Møteinstans	Dato	Formål
Strategisk råd (Klima og miljø)	11. aug.	Utvikle mandat
Workshop mandat (klima og miljø)	18. aug.	Drøfte og videreutvikle mandat
Kommunikasjonsgruppe	27. aug.	Videreutvikling av kom. Strategi for samhandlingsstrukturen
Kommunedirektørutvalget	10. sept.	Innspill til utkast
Strategisk råd (Klima og miljø)	14. sept	Drøfte og justere
KS Fylkesstyre	17. sept.	Info og innspill til utkast til mandat
Møte med interkommunale politiske råd	22. sept.	Informere og få innspill til mandat
Møter med sentrale interessenter	oktober	Informere og få innspill til forum
Strategisk råd (Klima og miljø)	19. okt.	Drøfte og justere
Kommunedirektørkollegiet og ordførerkollegiet	28-29. okt.	Innspill til utkast og fellesforum
Kommunedirektørutvalget	05. nov.	Info
Forumaktivitet: Politisk verksted og policy lab for tre regionalplaner	november	Strategisk prosess i forum for klima og miljø og forum for næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser
Fellesforum for samfunnsutvikling	23. nov.	Drøfte og forankre
Kommunedirektørkollegiet	25-26. nov.	Info og innspill til prioriterte problemstillinger
Kommunedirektørkollegiet og ordførerkollegiet	Q1 2022	Beslutte mandat (1.0)

12.1 Vedtak av mandat flyttes til Q1 2021. Kommunedirektørutvalget (KDU) har besluttet at vedtak av mandatene flyttes til første kvartal 2022. Fylkeskommunen har mottatt tilbakemeldinger på at samhandlingsstrukturen ikke er godt nok forankret på det politiske nivå. Det er nødvendig å ha politikerne påkoblet i hele prosessen slik at forumet kan benyttes mest mulig strategisk i arbeidet med å nå mandatets målsetting. Det er dermed behov for mer tid til informasjons- og forankringsarbeid. Dette innebærer bredere medvirkning i form av innspill til forumets arbeidsform og mandatets prioriterte problemstillinger.

Rådsmedlemmene godtar endringer av tidsplanen, med forbehold om at arbeidet med utviklingen av konkrete aktiviteter ikke må avta.

- Sekretariatsleder tar tilbakemeldingen til orientering og videreformidler til de øvrige sekretariatsledere.

12.2 Fellesforum flyttes til 23. november. Første forum har blitt flyttet fra oktober til 23. november. Dette blir et fellesforum med de to andre forumer med både felles og parallelle sesjoner. Målet med forumet er å diskutere innspill til prioriterte problemstillinger, samt ønsket arbeidsform, innenfor de respektive mandat.

Rådsmedlemmene ønsker å benytte 23. november til å gjøre spissede innlegg på tematikken 'målkonflikter i skjæringspunktet mellom arealendringer og klima- og naturmangfoldshensyn'.

- Sekretariatsleder tar tilbakemeldingen til orientering og igangsetter arbeidet med organiseringen av forumet.

12.3 Politisk verksted og policy lab på tre regionale planer. Sekretariatene i "forum for klima og miljø" og "forum for næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser" ønsker å planlegge og gjennomføre politiske verksted på tre regionalplaner som skal utvikles parallelt i fylkeskommunen:

- Regional plan for senterstruktur og handel i Agder
- Regional plan for mobilitet i Agder
- Regional Plan for bolig, areal og transport i Kristiansandsregionen

I tillegg er det to tilstøtende planverk som berører arbeidet på ulike vis:

- Regional plan for Kristiansandregionen
- Areal- og transportplan for Arendalsregionen.

Forumene skal arrangere ett samlet politisk verksted som retter seg mot tidlig samhandling inn mot planprogrammene til de tre planene i november. Her skal deltakerne kunne drøfte sentrale problemstillinger og målkonflikter som går på tvers av de tre planene og levere innspill til prosjektansvarlige for planene i fylkeskommunen.

Rådsmedlemmene gir uttrykk for at dette er en spennende måte å tenke samhandling med regionen på rundt sentrale utfordringer som også berører klima- og naturmangfold hensyn. De godkjenner aktiviteten og er enige i at dette er hensiktsmessig for de to forum å samarbeide om i høst.

12.4 **Generelt om aktivitetene i høst.** Sekretariatets arbeid i høst har først og fremst handlet om å bygge et samlet og solid sekretariat med tilstrekkelig handlingsrom. Vi har jobbet strategisk med intern forankring i organisasjonen, med utviklingen av egen rolle, etableringen av støttefunksjoner internt, og med arbeidsformen på samspillet mellom forumene og aktører rundt oss.

Et godt samspill kan tenkes å berøre mange avdelinger i fylkeskommunen og sekretariatet har brukt tid på å bygge forbindelser mellom ulike kompetanse- og ansvarsområder i organisasjonen. Dette gjelder særlig avdelingene for analyse og plan, virkemiddel og entreprenørskap, strategi og mobilitet og samskaping og internasjonalisering.

Videre i høst vil aktivitetene dreie seg om ekstern forankring av samhandlingsstrukturen på det administrative og politiske nivå i regionen. Møter med de interkommunale politiske råd, støttenettverkene, kompetansemiljøene i Agder og andre nettverk og interesseorganisasjoner står for tur (se "vedlegg 1 Sentrale interessenter for forum for klima og miljø"). Vi skal delvis informere og delvis samle innspill til mandatet, ønsket arbeidsform i forumet og de prioriterte problemstillinger.

Vi skal også sette i gang med de første forumaktiviteter, deriblant samhandlingsprosessen rundt de tre regionalplanene og fellesforum 23. november som nevnt i 12.1.

Rådsmedlemmene ønsker fokus på aktiviteter men forstår behovet for ytterligere forankring inn mot politisk og administrativ ledelse.

13/21 Presentasjon av status på kartlegging og utvikling av klima og naturmangfoldparametere på Agder

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
Strategisk råd for forum for klima og miljø	14.09.2021	21/00013

Rådsmedlemmene gis en kort presentasjon av status på kartlegging og utvikling av klima og naturmangfoldparametere på Agder.

Hva saken gjelder

I rådsmøtet 13. august ba rådsmedlemmene om en presentasjon av nøkkeltall og utviklingstendenser på klima- og naturmangfold på Agder kontra problematikken med arealendringer. Dette for å kunne vurdere et eventuelt ansvarsområde ift. målsettinger om arealnøytralitet, naturrestaurering, kompensasjon ved arealdisponering o.l.

Møtebehandling

Rådsmedlemmene fikk en kort presentasjon ved fylkeskommunens bærekraftrådgivere Katrine Skajaa Gunnarsli og Anne Kristin Peersen. Presentasjonen belyste nåværende datagrunnlag på klimagassutslipp og naturmangfold for Agder, sett fra fylkeskommunens ståsted, og trakk opp utfordringer og behov fylkeskommunen har ift. samarbeid på dette området (se " Vedlegg 2 Presentasjon strategisk råd 14.09.2021" med notater).

Presentasjonen vektla naturmangfoldperspektivet og konkluderte med at det er behov for- og etterspørsel etter naturregnskap eller økosystemregnskap med utgangspunkt i lokale parametere for Agder.

Rådsmedlemmene gav utrykk for at det var en svært nyttig presentasjon, og var enige om at tematikken bør trekkes inn i forumet 23. november. Det er her særlig interessant å hente inn kunnskap om hvordan næringslivet jobber med dette fra sin side sett opp mot det offentliges innsats. Rådsmedlemmene var også enige om at vi har en vei å gå i Agder ift. hvordan strategiske vurderinger gjøres når det er snakk om arealenderinger, både i form av hvordan disse måles og hva man velger å måle i ulike tilfeller.

Det ble gitt forslag til aktuelle foredragsholdere til 23. november:

- Generalsekretær Christian Steel, Sabima
- Professor Vigdis Vandvik, institutt for biologi, Universitetet i Bergen
- Administrerende direktør, Geir Bergskaug, Sparebanken Sør (også styreleder i Finans Norge)
- Representant fra Grønn byggallianse
- Representant fra Norsk Eiendom

- Sekretariatsleder starter arbeidet med å lage et dagsaktuelt program. Sekretariatsleder vil benytte rådsmedlemmene til å få inn aktuelle foredragsholdere.

14/21 Utforming av mandate for forum for klima og miljø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
Strategisk råd for forum for klima og miljø	14.09.2021	21/00014

Sekretariatsleder igangsetter arbeidet med utforming av mandatet

Hva saken gjelder

Strategisk råd skal ila. høsten 2021 utforme et mandat som setter retning for arbeidet i forum for klima og miljø. Mandatet (1.0) skal formelt besluttes i kommunedirektørkollegiet og ordførerkollegiet Q1 2022.

Møtebehandling

Sekretariatsleder la frem et forslag til utkast til mandat. Forslaget forsøker å møte tilbakemeldingene fra rådsmedlemmene ved forrige rådsmøte.

- 14.1 **Prioriterte problemstillinger blir et vedlegg til mandatet.** Nytt i mandatet er et forslag fra det samlede sekretariatet om å flytte punkt 5 'prioriterte problemstillinger' ut av mandatet og gjøre det til et fleksibelt vedlegg. Dette for å sikre et mer fleksibelt handlingsrom for forumet. Videre er satsingene som presenteres under 'prioriterte problemstillinger' skissert som forslag. Disse har blitt utviklet basert på aktiviteter og innspill til mandatet så langt i høst og vil mest sannsynlig endres og utvikles før fastsetting i Q1 2022.

Rådsmedlemmene var enige i forslaget om å flytte punkt 5 'prioriterte problemstillinger' ut av mandatet og gjøre det til et vedlegg som kan endres fortløpende. Medlemmene var opptatte av at forumsamlingen 23. november skulle brukes til å spisse problemstillingene inn mot hovedtematikken 'målkonflikter i skjæringspunktet mellom arealendringer og klima- og naturmangfoldhensyn'.

Mandatet ble ikke diskutert ytterligere i denne omgang.

15/21 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
Strategisk råd for forum for klima og miljø	14.09.2021	21/00015

Rådsmedlemmene gir innspill

Møtebehandling

Ingen saker til eventuelt.